

15. výklad: Jn 4, 1 – 42*

4¹ Farizeji sa dozvedeli, že Ježiš si už získal viac učeníkov než Ján a že ich viac aj pokrstil, ²hoci ich nekrstil Ježiš, ale jeho učeníci. ³Keď sa o tom do počul, opustil Judeu a odišiel znova do Galiley. ⁴Musel prejsť cez Samáriu. ⁵A tak prišiel aj do samarijského mesta menom Sychar neďaleko pozemku, ktorý dal Jakub svojmu synovi Jozefovi. ⁶Tam bol Jakubov prameň. Ježiš sa unavený z cesty posadil k prameňu. Bolo asi šesť hodín. ⁷Tu prišla žena zo Samárie nabrat si vodu. Ježiš jej vraví: „Daj sa mi napiť.“ ⁸Jeho učeníci totiž odišli do mesta kúpiť potravu. ⁹Žena Samaritánka mu odvetí: „Ty si predsa Žid. Tak ako si môžeš pýtať vodu odo mňa, keď som Samaritánka?“ Židia sa totiž so Samaritánmi nestýkajú. ¹⁰Ježiš jej riekol naspäť: „Keby si poznala Boží dar a kto je ten, čo ti hovorí, aby si sa mu dala napiť, možno by si ty poprosila jeho a on by ti dal živú vodu.“ ¹¹Žena mu povedala: „Pane, veď nemáš ani čím naberat a studňa je hlboká. Odkiaľ máš teda živú vodu?“ ¹²Si azda väčší ako náš otec Jakub, ktorý nám dal túto studňu a pili z nej on i jeho synovia a jeho dobytok?“ ¹³Ježiš jej dal túto odpoveď: „Každý, kto sa napije z tejto vody, bude opäť smädný. ¹⁴Kto sa však napije z vody, ktorú mu dám ja, nebude smädný už nikdy. Ale voda, ktorú mu ja dám, sa v ňom stane prameňom vody tryskajúcej až do večného života.“ ¹⁵Žena mu vraví: „Pane, daj mi takej vody, aby som už nebola smädná a nemusela sem chodiť naberať.“ ¹⁶Povedal jej: „Choď, zavolaj svojho muža a príď sem!“ ¹⁷Žena mu odpovedala: „Nemám muža.“ Ježiš jej vravel: „Správne si povedala, že nemáš muža, ¹⁸lebo si mala päť mužov a ten, ktorého máš teraz, nie je tvoj muž. To si povedala pravdu.“ ¹⁹Žena mu hovorí: „Pane, vidím, že si prorok. ²⁰Naši otcovia sa klaňali Bohu na tomto vrchu a vy hovoríte, že v Jeruzaleme je miesto, kde sa treba klaňať.“ ²¹Ježiš jej povedal: „Ver mi, žena, že príde hodina, keď sa nebudete klaňať Otcovi ani na tomto vrchu, ani v Jeruzaleme. ²²Vy sa klaniate tomu, čo nepoznáte; my sa klaniame tomu, čo poznáme, lebo spása je zo Židov. ²³Ale príde hodina, ba už je tu, keď sa praví citelia budú klaňať Otcovi v Duchu a pravde. Lebo aj Otec vyhľadáva tých, čo sa mu takto klaňajú. ²⁴Boh je Duch a tí, čo sa mu klaňajú, musia sa mu klaňať v Duchu a pravde.“ ²⁵Žena mu vraví: „Viem, že príde Mesiáš zvaný Kristus. Až príde on, zvestuje nám všetko.“ ²⁶Ježiš jej hovorí: „To som ja, čo sa rozprávam s tebou.“ ²⁷Vtom prišli jeho učeníci a divili sa, že sa rozpráva so ženou. Ale nik nepovedal: „Čo sa jej pýtaš?“ alebo: „Prečo sa s ňou rozprávaš?“ ²⁸Žena zanechala svoj krčah, rozbehla sa do mesta a vravela ľuďom: ²⁹„Poďte sa pozrieť na človeka, ktorý mi povedal všetko, čo som porobila! Nebude to Kristus?“ ³⁰Vyšli teda z mesta a prišli k nemu. ³¹Medzitým ho

*Výklad bol prednesený ako homília v Bazilike pokoja v Hippo Regius pravdepodobne na tretiu pôstnu nedeľu 1. marca 408, na ktorú v niektorých komunitách čítali práve tútu stať z *Evanjelia podľa Jána*.

učeníci prosili a hovorili mu: „Rabbi, jedz!“ ³²On im povedal: „Ja mám ješť pokrm, o ktorom vy neviete.“ ³³Učeníci si hovorili medzi sebou: „Vari mu niekto priniesol ješť?“ ³⁴Ježiš im povedal: „Mojím pokrmom je plniť vôľu toho, ktorý ma poslal, a dokonat jeho dielo. ³⁵Nehovoríte aj vy, že ešte štyri mesiace a bude žatva? Vravím vám: Hľa, zodvihnite svoje oči a zbadáte, že lány sú už biele na žatvu!“ ³⁷Lebo pravdivé je slovo, že ak jeden žne a druhý seje, ³⁶má sa spolu s tým, ktorý žne, radovať aj ten, čo seje. ³⁸Aj ja som vás poslal zožať to, čo ste nevypestovali. Iní vypestovali a vy ste nadviazali na ich prácu.“ ³⁹Mnoho Samaritánov z toho mesta uverilo v neho pre slovo ženy, ktorá svedčila: „Povedal mi všetko, čo som porobila.“ ⁴⁰Keď Samaritáni prišli k nemu, prosili ho, aby u nich zostal. I zostal tam dva dni. ⁴¹A ešte oveľa viac ich uverilo pre jeho slovo. ⁴²A ženy vraveli: „Už neveríme len pre tvoje slová. My sami sme si ho vypočuli a vieme, že toto je naozaj Spasiteľ sveta.“

1. Pre uši vašej lásky iste nie je novinkou, že evanjelista Ján letí ako orol tak vysoko, že vyletí až nad pozemské mraky, aby svojím nadmieru ostrým zrakom hľadel na svetlo pravdy.

Z jeho evanjelia sa s Božou pomocou prostredníctvom našej služby vyložilo už veľa a čítanie, ktoré sa čítalo dnes, je ďalšie v poradí. S Pánovou pomocou sa teda dnes chystám hovoriť o veciach, ktoré si pri počúvaní mnohí budete miesto učenia len opakovať.

Nech však vaša pozornosť nepoľaví len preto, že pôjde skôr o opakovanie než o vyučovanie. Prečítali nám, ako sa Pán Ježiš pri Jakubovej studni rozprával so samaritánskou ženou a toto čítanie teraz držíme v rukách, aby sme ho vyložili. Zazneli v ňom totiž hlboké tajomstvá a predobrazy dôležitých vecí, ktoré nakrmiť hladnú a osviežia unavenú dušu.

2. Farizeji sa dozvedeli, že si Ježiš už získal viac učeníkov než Ján a že už ich viac pokrstil. (Hoci ich nekrstil Ježiš, ale jeho učeníci). Keď sa to Pán do počul, opustil Judeu a odišiel znova do Galiley. Nad tým netreba dlho špekulovať. Keď sa totiž budeme zdržiavať pri jasných veciach, môže nám časová tieseň zabrániť preskúmať a vysvetliť veci nejasné.

Pán vedel, čo o ňom farizeji zistili. Že si získal už viac učeníkov a že ich viac pokrstil. Judeu však neopustil kvôli nim. No ani v nej kvôli nim nezostal, aby aj im mohol priniesť spásu, ak ho budú nasledovať, stanú sa jeho učeníkmi a požiadajú ho o krst. Vnímali totiž nielen to, čo sa o ňom dozvedeli, ale aj to, že ho nenávideli. Veď si tieto veci nezistovali, aby ho mohli nasledovať, ale aby ho mohli prenasledovať. Takže odtiaľ odišiel.

Isteže, mohol tam aj ostať, lebo bez jeho súhlasu by sa ho nezmocnili. Bez

v. 1
v. 2
v. 3

jeho súhlasu ho ani nezabili. Bez jeho súhlasu sa ani nenarodil. Chcel však každú vec, ktorú ako človek vykonal, nechať aj ako príklad pre tých, čo v neho uveria. (Žiaden Boží sluha teda nezhrší, ak odíde na iné miesto, keď vidí, že ho zúrivo prenasledujú, alebo mu podvodmi usilujú o dušu. Keby to však Pán neurobil ako prvý, mohlo by sa Božiemu sluhovi zdať, že sa takým činom prehreší.) Dobrý učiteľ to teda neurobil preto, že sa bál, ale aby príklad dal.

3. Zaujať by mohlo aj to, načo bolo treba uviesť, že Ježiš pokrstil viacerých než Ján. A navyše po výroku, že krstil, sa dodáva, že vlastne *nekrstil Ježiš, ale jeho učeníci*. Tak čo teda? Bol snáď ten výrok najskôr chybný a potom opravený prídavkom, že vlastne *nekrstil Ježiš, ale jeho učeníci*? Alebo je pravdivé oboje a Ježiš aj krstil, aj nekrstil?

Isteže krstil, lebo len on mohol očistiť. Isteže nekrstil, lebo sa nikoho nedotýkal. Učeníci zabezpečili fyzické vykonanie krstu, on zabezpečil podporu z výsosti. Akoby nekrstil, ak len on môže očistiť? Veď o ňom tento istý Ján – hoci slovami z úst Jána Krstiteľa – vyhlásil, že *toto je ten, čo krstí*. Čiže Ježiš krstí aj teraz a bude krstiť dovtedy, kým bude krstiť treba. Človek sa nemusí obávať, že narazil na slabšieho služobníka, lebo ten má vždy silnejšieho panovníka.

4. Iste sa nájde aj taký, čo odvetí: „Takže Kristus krstí len v duši a na tele nie?“ Akoby niekoho na tele viditeľne obmýval vo sviatosti krstu niekto iný ako on. Chceš sa teda presvedčiť, že Kristus krstí nielen Duchom, ale aj vodou? Počúvaj, čo hovorí Apoštol: „*Ako si aj Kristus zamiloval Cirkev a seba samého vydal za ňu, keď ju očistil kúpeľom vody v Slove, aby si tak pripravil Cirkev slávnou, bez škvrny a vrásky či niečoho podobného.*“ Ako ju očistil? *Kúpeľom vody v Slove*. Čo je krst Kristov? Kúpeľ vody v Slove. Zruš vodu, nie je krst. Zruš Slovo, nie je krst.

5. Po tomto predhovore, ktorý vedie k rozhovoru so ženou, sa teda pozrieme na to, čo nasleduje, lebo je to plné tajomstiev a priam obťažkané skrytým zmyslom. *Musel prejsť cez Samáriu. A tak prišiel aj do samarijského mesta menom Sychar neďaleko pozemku, ktorý dal Jakub svojmu synovi Jozefovi. Tam bol Jakubov prameň.*

Išlo vlastne o studňu, lebo každá studňa je na prameni, ale nad každým prameňom nemusí byť studňa. Prameňom sa volá voda vyvierajúca zo zeme, ktorá umožňuje nabráť si z nej. Ak je dostupná priamo na povrchu, volá sa prameň. Ak je v hĺbke pod úrovňou zeme, môže sa volať studňou, no stále sa o nej dá hovoriť aj ako o prameni.

6. *Ježiš sa unavený z cesty posadil k prameňu. Bolo asi šesť hodín.* Tu začínajú tajomstvá. Ježiš sa totiž len tak neunaví. Božia moc sa len tak neunaví. Ten, čo

39 Jn 1,33 47 Ef 5,25-27

unavených občerstvuje, sa len tak neunaví. Ten, bez ktorého ustávame a s ktorým mocnieme, sa len tak neunaví.

No Ježiš bol aj unavený, aj sa unavil z cesty, aj sa posadil, aj sa posadil k studni, aj sa tam unavený posadil o šiestej. Každou z týchto vecí sa niečo prezrádza, každá z nich chce niečo naznačiť. Vzbudzujú v nás záujem a nabádajú nás klopať. A ten, čo nás nabáda klopať, nech nám i vám osobne aj otvorí, lebo on slúbil: „*Klopte a bude vám otvorené.*“

Ježiš bol *unavený z cesty* kvôli tebe. Poznáme Ježiša silného a poznáme Ježiša slabého. Ježiš je silný aj slabý. Silný je, keď *na počiatku bolo Slovo a Slovo bolo u Boha a Boh bol to Slovo. Ono bolo na počiatku u Boha*. Chceš vidieť, kedy je tento Boží Syn silný? *Skrze neho všetko vzniklo a bez neho nevzniklo nič.*

A ani všetko to vznikanie ho nijako nevyšvihlo. Je azda niečo mocnejšie než ten, skrze ktorého všetko vzniklo a ani to ho nevyšvihlo? Chceš vidieť, kedy je slabý? *Slovo sa stalo telom a prebývalo medzi nami*. Kristova sila ťa stvorila, Kristova slabosť ťa obnovila. Vďaka Kristovej sile vzniklo to, čo predtým nebolo, vďaka Kristovej slabosti nezaniklo to, čo už bolo. Svojou silou nás na svet priviedol, svojou slabosťou nás vo svete našiel.

7. Slabý je teda preto, aby nás slabých ochraňoval tak ako sliepka svoje kuriatka. Jej sa totiž prirovná, keď povie Jeruzalemu: „*Koľkokrát som chcel zhromaždiť pod krídla tvojich synov ako sliepka svoje kuriatka, ale ty si to nechcel!*“

Bratia, veď viete, ako sa sliepka učupí, keď má pri sebe kuriatka. Žiaden iný vták nevie tak dobre, čo je materstvo. Vidíme, ako priamo pred našimi očami hniezdia všetky vrabce, lastovičky, bociany či holuby. No keby sme ich nevideli na hniezde, ani by sme nevedeli, že sú rodičmi.

Sliepka sa však tak učupí na svoje kuriatka, že pod ňou kuriatka akoby ani neboli. Matku vidíš, potomstvo nevidíš. Vie tak spustiť krídla, našuchoriť perie, vystrihať hlasom, znížiť a prikrčiť všetky údy, že – ako som povedal – potomstvo síce nevidíš, ale vieš, že ide o matku.

Tak sa aj Ježiš stal slabým a unaveným z cesty. Tou cestou je samotné jeho telo, ktoré si kvôli nám vzal. Veď akú inú cestu by mohol mať ten, čo je všade a nikdy sa nevzdialil? Odkiaľ a kam sa môže hýbať? Hýbal sa len tak, že prišiel k nám, že si vzal podobu viditeľného tela.

Takže práve prijatie tela je jeho cestou. Prísť k nám sa totiž rozhodol tak, že sa nám ukázal v podobe sluhu a kvôli nej prijal telo. *Unavený z cesty* teda znamená, že jeho únavou je jeho telo. Ježiš sa totiž vďaka telu stal slabým. To však neznamená, že ty máš byť tiež slabý. Ty máš byť vďaka jeho slabosti silný,

67 Mt 7,7 71 Jn 1,1-3 74 Jn 1,14 80 Mt 23,37

lebo čo je u Boha slabé, to je silnejšie ako ľudia.

8. Tu nám aj Adam, ktorý však bol len *obrazom toho budúceho*, ponúka dôležitý náznak sviatosti, keďže on bol predobrazom pravých skutočností. Ba poskytol ho vlastne Boh, ale cez neho. Manželku totiž získal, až keď zaspal. Až vtedy z jeho rebra vznikla jeho žena.

To sa stalo preto, že z boku spiaceho, čiže z boku Krista, ktorý zaspal na kríži, mala raz vzniknúť Cirkev. Veď práve z boku toho, čo visel na kríži, po jeho prebodnutí kopijou vytekli sviatosti Cirkvi.

Bratia, čo som tým chcel povedať? Že Kristova slabosť nás robí silnými. Ešte pred týmito údajmi sa totiž nachádza jeden hlboký obraz. Boh na vytvorenie ženy mohol použiť aj mužovo mäso. Dokonca by sa to mohlo zdať aj primeranejšie. Stala sa totiž slabším pohlavím a túto jej slabosť by lepšie reprezentovalo mäso než kosť, lebo kosti sú silnejšie než mäso.

No na vytvorenie ženy mu nevezal mäso, ale vzal mu kosť. Z odňatej kosti bola potom vytvorená žena a prázdne miesto po kosti zaplnil mäsom. Mohol mu miesto kosti vrátiť inú kosť, mohol mu na vytvorenie ženy vziať mäso a nie kosť. Čo tým chcel naznačiť? Že žena vznikla z rebra, aby bola silná, a Adam vznikol z mäsa, aby bol slabý. Takí sú aj Kristus a Cirkev: jeho slabosť je našou silou.

9. A prečo o šiestej hodine? Lebo sa to stalo v šiestom veku sveta. Tu sa v evanjeliu počíta jedna hodina ako prvý vek od Adama po Noema, druhý vek od Noema po Abraháma, tretí vek od Abraháma po Dávida, štvrtý vek od Dávida po babylonské presídlenie, piaty vek od babylonského presídlenia po Jánov krst.

A odvtedy plynú šiesty vek. Čomu sa čuduješ? Prišiel Ježiš. Prišiel k studni, lebo sa ponížil. Prišiel unavený, lebo v tele bol slabý. O šiestej hodine, lebo prišiel v šiestom veku sveta. K studni, čiže do hĺbky nášho pozemského života. Preto sa aj v žalme hovorí, že *k tebe, Pane, som zavolať z hĺbočín*. A posadil sa, ako som už povedal, lebo sa k nám znížil.

10. Prišla žena, obraz Cirkvi. Ešte nie ospravedlnenej, ale ospravedlnenia schopnej. Ona je hlavnou témou rozprávania. Išla tam nič netušiac. No keď tam narazila naňho, začal sa s ňou zhovárať. Pozrime sa o čom, pozrime sa prečo.

v. 7 Tu prišla žena zo Samárie nabrat' si vodu. Samaritáni nepatrili k židovskému národu. Hoci bývali na susednom území, išlo o vzájomne odcudzené ná-

97 1 Kor 1,25 98 Rim 5,14 101 porov. Gn 2,22 104 porov. Jn 19,34 111 porov. Gn 2,21 124 Hebr 129,1

rody. Preberanie pôvodu Samaritánov by bolo zdĺhavé a nemôžeme sa tým zdržiavať, lebo potom by sme nestihli povedať to podstatné. Stačí teda, keď Samaritánov označíme za cudzí národ.

135 Aby sme si však nemysleli, že toto tvrdíme viac podľa svojej mienky než podľa pravdy, vypočujte si samého Pána Ježiša. Keď totiž očistil desiatich malomocných, ako jediný sa mu vrátil poďakovať práve Samaritán, o ktorom povedal: „*Neočistilo sa ich desať? Kde je teda tých deväť? Nik okrem tohto cudzinca nevzdáva Bohu chválu?*“

140 K predobrazu skutočnosti patrí teda aj to, že žena, ktorá predstavovala Cirkev, pochádzala z cudzieho národa. Cirkev totiž mala vzísť z pohanských národov, ktoré sú pre židovský ľud cudzie. V nej počujeme nás, v nej spoznávame nás, cez ňu Bohu ďakujeme za nás.

145 Bola teda obrazom, nie skutočnosťou. Ju poslala Cirkev pred sebou ako vlastné vyobrazenie, z ktorého sa však následne stala aj skutočnosť, keď tá, čo pre nás predstavuje obraz Cirkvi, v neho aj sama uverila. *Prišla si nabrat' vodu*. Za tým nič nie je. Prišla si len nabrat' vodu tak, ako to majú vo zvyku muži i ženy.

150 11. Ježiš jej vraví: „*Daj sa mi napiť.*“ Jeho učenci totiž odišli do mesta kúpiť potravu. Žena Samaritánka mu odvetí: „*Ty si predsa Žid. Tak ako si môžeš pýtať vodu odo mňa, keď som Samaritánka?*“ Židia sa totiž so Samaritánmi nestýkajú. v. 8 v. 9

155 Pozrite, akí sú si cudzí. Židia nepoužívali dokonca ani ich nádoby. A keďže žena mala so sebou nádobu, do ktorej si chcela nabrat' vodu, čudovala sa, že Žid si od nej pýta piť, lebo tak sa Židia správať nezvykli. Tento si však od nej pýtal piť preto, že žíznil po ženinej viere.

160 12. Napokon, vypočuj si sám, kto si mal vypýtať piť. *Ježiš jej riekol naspät': „Keby si poznala Boží dar a kto je ten, čo ti hovorí, aby si sa mu dala napiť, možno by si ty poprosila jeho a on by ti dal živú vodu.*“ Prosi si nápoj a sľubuje nápoj. Žiada si, akoby bol odkázaný na pomoc, a pritom oplýva tak, že sám môže pomôcť. v. 10

165 Povedal, *keby poznala Boží dar*. Božím darom je Duch Svätý. Ale žene sa ešte stále prihovára za oponou tajomstva a len krok za krokom vstupuje do jej srdca. Zdá sa však, že už tu ju učí. Veď asi nieto milšej a láskavejšej výčitky, ako je táto: „*Keby si poznala Boží dar a vedela by si, kto je ten, čo ti hovorí, aby si sa mu dala napiť, možno by si ty poprosila jeho a on by ti dal živú vodu.*“ Potiaľto stačí.

Živou vodou sa zvyčajne nazýva tá, čo vyviera z prameňa. Dažďová voda zachytená v bazénoch a nádržiach sa nevolá živou. Ani tá nie je živá, čo síce

139 Lk 17,17-18

vyvrie z prameňa, ale potom sa niekde zastaví a hromadí, pričom z prameňa tam už ďalšia nedoteká. Po odstavení prítoku sa totiž začne podobať na tú, čo nikdy nemala prístup k prameňu. Živou sa teda volá len tá voda, čo sa naberá priamo zo zdroja. A taká voda bola aj v tomto prameni. Prečo však sľuboval dať to, o čo žiadal?

v. 11 **13.** Ženu to tiež zarazilo a povedala: „*Pane, veď nemáš ani čím nabrat a studňa je hlboká.*“ Pozrite, čo považovala za živú vodu: jedine tú vodu, čo bola v ich prameni. Chceš mi dať živú vodu, a pritom len ja mám niečo, čím sa dá nabrat. Ty nič také nemáš.

Aha, tu máš živú vodu: ako mi ju chceš podať? Ako chce – nevediac o čo vlastne ide – s takýmto telesným zmyšľaním klopať, aby jej učiteľ otvoril to, čo je ešte pod zámkom. Klopała, lebo nerozumela, nie preto, že sa učiť chcela. Takže zatiaľ sa dala viac poľutovať než vyučovať.

v. 12 **14.** Potom však Pán začne rozprávať o živej vode už o čosi jasnejšie, lebo žena povedala: „*Si azda väčší, ako náš otec Jakub, ktorý nám dal túto studňu a pili z nej on i jeho synovia a jeho dobytok?*“ To je voda, z ktorej mi dať nemôžeš, lebo ju nemáš čím nabrat. Chceš mi azda sľúbiť nejaký iný prameň? Vieš pretromfnúť nášho otca, ktorý vyhlbil túto studňu a používal ju on i jeho čelad?

v. 13 Pán jej teda prezradil, čo on volá živou vodou. *Ježiš jej dal túto odpoveď:*
v. 14 „*Každý, kto sa napije z tejto vody, bude opäť smädný. Kto sa však napije z vody, ktorú mu dám ja, nebude už smädný nikdy. A voda, ktorú mu ja dám, sa v ňom stane prameňom vody tryskajúcej až do večného života.*“

Pán sa vyjadril nadmieru jasne: „*Stane sa v ňom prameňom vody tryskajúcej až do večného života.*“ Z toho musí byť jasné, že nesľuboval vodu viditeľnú, ale neviditeľnú, z toho musí byť jasné, že nehovoril telesne, ale duchovne.

15. Žena však stále uvažuje telesne. Zapáčilo sa jej nebyť viac smädná, poľakal ide o telo, lebo si myslela, že Pán jej presne toto prisľúbil. Aj to raz príde, ale až po vzkriesení z mŕtvych. No ona to chcela už teraz.

Boh totiž raz doprial svojmu služobníkovi Eliášovi, že nebol štyridsať dní ani smädný, ani hladný. Ak to niekto vie zaistiť na štyridsať dní, nebude to vedieť zaistiť navždy? Po takom niečom túžila, aby sa už nemusela napiť, aby sa už nemusela lopotiť.

Veď musela zas a znova prísť k tomu prameňu, odniesť náklad, čo zaháňa smäd, a keď sa jej to, čo si nabrala, minulo, musela sa prinútiť ísť tam zasa. A táto lopota bola každodenná, lebo smäd si vždy len zahňala a nie odňala. Preto by sa potešila takému daru a prosí, aby jej dal takú živú vodu.

197 porov. 1 Kr 19,8

16. Najmä však nesmieme zabudnúť, že Pán jej sľuboval vec duchovnú. Čo teda znamená, že *kto sa napije tejto vody, bude opäť smädný*? Toto rozhodne platí o tejto vode, aj o tom, čo táto voda znázorňuje.

Každá svetská slasť je totiž ako tá voda v studni až kdesi ďaleko, kam nie je vidieť a odtiaľ ju aj naberajú ľudia do nádob žiadostivosti. Prudko povolia povrazy svojej žiadostivosti, aby sa dostala až k slasti, z ktorej si kdesi v diaľke naberú. A potom si už užívajú slasť, ktorú získali vďaka predošlému popusteniu uzdy žiadostivosti. Lebo kto nepustí z ruky lano, na ktorom drží žiadostivosť, ten sa k slasti nedostane.

Považuj žiadostivosť za nádobu a vodu na dne studne za slasť. Nebude snáď opäť žízniť ten, kto získal niektorú zo svetských slastí, či už je to pokrm, nápoj, kúpeľ, divadlo alebo sex? Preto povedal, *kto sa napije z tejto vody, bude znova smädný.*

Kto však podľa jeho slov príjme vodu od neho, *už nebude žízniť naveky, lebo nás opoja dobrotou tvojho domu.* Iste sa totiž chystá ponúkať práve tú vodu, o ktorej sa hovorí, že *u teba je prameň života.* A tí, čo budú u teba, zaiste nebudú žízniť, lebo *budú oplyvať bohatstvom tvojho domu.*

17. Sľuboval jej teda nejaký pokrm a nápoj Ducha Svätého, ale ona tomu stále nerozumela. A ako odpovedala, keď mu nerozumela? *Žena mu vraví: „Pane, daj mi takú vodu, aby som už nebola smädná a nemusela si sem chodiť naberať. Smäd ma totiž núti namáhať sa a slabosť ma zasa od námahy odrádza.“*

v. 15 Kiež by bola aj ona začula: „*Podte ku mne všetci, čo sa namáhate a ste preťažení, a ja vás osviežim.*“ Lebo Ježiš jej to všetko hovoril práve preto, aby sa nemusela namáhať, ale ona tomu stále nerozumela.

18. A keď už konečne chce, aby mu porozumela, povie Ježiš: „*Chod, zavolaj svojho muža a vráť sa sem.*“ Čo znamená, že má zavolať svojho muža? Azda jej chcel odovzdať tú vodu prostredníctvom jej muža? Alebo preto, že stále nerozumela, chcel jej to vysvetliť s pomocou jej muža?

Tak sa o ženách vyjadril Apoštol: „*Ak sa chcú niečo dozvedieť, nech sa doma spýtajú svojich mužov.*“ Tam sa však hovorí, že sa majú spýtať svojich mužov doma, kde nie je Ježiš, ktorý učí. A napokon, patrilo to predsa tým ženám, ktorým Apoštol zakazoval hovoriť v kostole. No tu bol Pán osobne a hovoril s ňou z očí do očí. Načo by sa s ňou teda rozprával s pomocou jej muža?

Azda sa s Máriou, čo sedela pri jeho nohách a počúvala jeho slovo, zhováral s pomocou jej muža, keď Marta zavalená množstvom práce s obsluhova-

218 Ž 6,4,5 220 Ž 35,10,9 226 Mt 11,28 235 porov. 1 Kor 14,34-35

ním vytykala svojej sestre, že je tá šťastnejšia?

Bratia moji, počúvajte a pochopme, prečo Pán povedal žene, aby zavola-
240 lala svojho muža. Veď možno tým aj našej duši hovorí: „Zavolaj svojho muža.“
Hľadajte, kto je mužom duše. Prečo sa Ježiš ešte nestal pravým mužom duše?
Vezmite rozum do hrsti, lebo to, o čom sa chystáme hovoriť teraz, budú led-
va-ledva schopní pochopiť aj tí pozorní. Vezmite teda rozum do hrsti, aby ste
to pochopili aj vy, lebo možno práve tento váš rozum sa vtedy stane mužom
245 vašej duše.

19. Keď Ježiš videl, že žena mu zasa nerozumela, a keďže chcel, aby ho
pochopila, povedal jej: „Zavolaj svojho muža.“ Preto nevieš, o čom tu hovorím,
lebo nemáš so sebou rozum. Ja tu rozprávam o veciach ducha a ty ich vnímaš
250 ako veci tela. To, o čom tu hovorím, nepoteší ani uši, ani oči, ani čuch, ani chuť,
ani hmat. To sa dá nabrať len rozumom a prijať len do duše. No ty si si sem
rozum nevzala. Ako chceš rozumieť tomu, čo hovorím? *Zavolaj svojho muža,*
použi svoj rozum.

Čo máš z toho, že vlastníš dušu? To nie je nič výnimočné. Tú má aj dobytča.
Čo ťa robí lepším od neho? To, že máš rozum, ktorý dobytok nemá. Čo teda
255 znamená, že máš zavolať svojho muža? Nechápeš ma, nerozumieš mi. Ja ti tu
hovorím o Božom dare, a ty dumáš nad hmotou. Nechceš viac žiť telesne,
ale ja ti rozprávam o Duchu. Nevzala si si rozum so sebou, tak *zavolaj svojho*
muža. Nebuďte ako zrebek či mulica, ktorí nemajú rozum.

Bratia moji, lebo mať dušu a nemať rozum, čiže nepoužívať ho a neriadiť
260 sa ním, to je len zvierací život. Máme v sebe kus zvierata, lebo žijeme v hmot-
nom tele, ale to má ovládať rozum. Rozum zhora riadi pohyby duše, ktorá
sa pohybuje v tele, a preto túži neprestajne zažívať telesné pôžitky. Kto si za-
slúži označenie muž? Kto riadi, alebo kto sa podriaďuje? Je nad akúkoľvek po-
chybnosť, že správny životný štýl je taký, kde rozum ako súčasť duše riadi celú
265 dušu.

Rozum nie je ničím mimo duše. Existuje v rámci duše. Oko tiež nie je nie-
čím mimo telo, ale existuje v rámci tela. No hoci oko existuje v rámci tela, ono
jedine sa vie tešiť zo svetla. Keď svetlo zachytávajú ostatné časti tela, nevní-
majú ho. Len oko sa poteší, keď ho zachytí.
270

Podobne sa v rámci našej duše správa to, čo sa volá rozum. Len to v duši,
čo sa volá rozum a myseľ, vie vnímať osvietenie svetlom zhora. Tým horným
svetlom, ktoré vie osvietiť len ľudskú myseľ, je Boh. Lebo *bolo pravé svetlo, ktoré*
osvecuje každého človeka prichádzajúceho na tento svet.

239 porov. Lk 10,29-30 259 Ž 31,9 274 Jn 1,9

275 Kristus bol týmto svetlom a toto svetlo sa rozprávalo so ženou. Bola teda
zaliata týmto svetlom, ale nevzala si so sebou rozum. Preto ju to svetlo nielen
nemohlo potešiť, ale nemohla ho ani zachytiť. A Pán akoby povedal: „Chcem
osvietiť, ale niet koho. Zavolaj svojho muža. Použi rozum, aby si sa vďaka ne-
mu niečo naučila, aby si sa ním mohla nechať viesť.“

280 Predstav si dušu okrem jej rozumu ako ženu a rozum si predstav ako muža.
Tento muž však vie správne usmerniť svoju ženu len vtedy, ak je sám usmer-
nený niekým vyšším. Lebo *hlavou ženy je muž, ale hlavou muža je Kristus*. Hlava
muža sa tu teda rozprávala so ženou, ale muž pri tom nebol.

285 Preto Pán akoby povedal: „Dones svoju hlavu, lebo ona tu ako prvá musí
nájsť svoju hlavu. *Zavolaj svojho muža a príď sem.*“ Čiže príď konečne k sebe,
buď duchom prítomná. Lebo kým nerozumieš hlasu pravdy, akoby si tu ani
nebola. Príď k sebe, ale nie sama. Buď tu prítomná, ale aj so svojím mužom.

290 20. Kým teda neprivolá muža, stále nerozumie a premýšľa telesne: jej muž
tam nie je. Preto povie: „*Nemám muža.*“ A Pán pokračuje ďalej v tajomnom
rozprávaní. Už správne rozumieš tomu, čo znamená, že žena nemala muža.
Nezákonne však s nejakým mužom žila. Asi skôr cudzoložníkom než mužom.
A Pán jej na to: „*Správne si povedala, že nemáš muža.*“ v. 17

295 Prečo teda chcel, aby zavolať svojho muža? Počúvaj, čo jej povie ďalej,
a zistíš, že Pán dobre vedel, že nemá muža. Pán totiž vyhlásil: „*Správne si po-
vedala, že nemáš muža.*“ A aby bolo žene jasné, že to nevie len vďaka tomu, čo
mu ona sama povedala, ale že to vie vďaka svojmu božstvu, počúvaj teraz to,
čo mu nepovedala: „*Mala si totiž päť mužov a ten, ktorého máš teraz, nie je tvoj*
manžel. To si povedala pravdu.“ v. 18

300 21. Tu sa zase žiada hlbšie sa zamyslieť nad tými piatimi mužmi. Mnohí
videli v týchto piatich ženiných mužoch päť kníh Mojžišových. To vonkoncom
nie je nezmysel. Ani to nie je úplne vylúčené. Tie totiž používali aj Samaritáni.
Zachovávali ten istý zákon a prevzali z neho aj obriezku. No drobný problém
predstavuje to, čo je za tým: „*A ten, ktorého máš teraz, nie je tvoj muž.*“

305 Preto sa mi zdá vhodnejšie v tých predošlých piatich mužoch duše vidieť
päť telesných zmyslov. Každý sa totiž hneď po narodení, než sa naučí používať
myseľ a rozum, riadi telesnými zmyslami.

310 Dušu malého dieťaťa priťahujú alebo odpudzujú veci podľa toho, ako zne-
jú, ako vyzerajú, ako voňajú, ako chutia, aké sú na ohmat. Čo päť zmyslov teší,
je pritažlivé, čo ich raní, je odpudivé. Čo päť zmyslov teší, je slasť, čo ich raní,
je bolesť.

282 2 Kor 11,3

Spočiatku duša žije podľa týchto piatich zmyslov ako podľa piatich mužov. Oni ju riadia. Prečo sa volajú mužmi? Lebo má na nich právo. Duši ich daroval Boh, ktorý ich utvoril. Ale týchto päť zmyslov ju riadi, čiže podľa týchto piatich mužov koná, len kým je slabá.

Keď však príde do veku užívania rozumu, čiže keď sa jej ujme dokonalá náuka a výchova múdrosti, už sa nenechá viesť tými piatimi mužmi, ale tiež pravým a zákonným mužom, ktorý je však od nich lepší, lebo vie lepšie riadiť. Vedie ju totiž do večnosti, vychováva ju pre večnosť, vzdeláva ju pre večnosť.

Päť tunajších zmyslov nás nevedie k večnosti. Radia nám, ktoré časné veci treba vyhľadávať a ktoré treba odmietaať. Keď však dušu začne viesť rozum nasiaknutý múdrosťou, už sa vie nielen vyhnúť pádu do jamy a kráčať tak, ako zrak poradí slabej duši. Už vie nielen s pôžitkom počúvať harmonické zvuky a strániť sa disharmonických, už vie nielen vône si užívať a zápachy si hnusiť, sladké vychutnávať a horké vyplúvať, mäkké hladiť a drsné pustiť. To všetko je pre slabú dušu potrebné.

Aký typ vedenia jej teda vie poskytnúť rozum? Nevie síce určiť čo je čierne a čo biele, ale zato vie čo je spravodlivé a čo nespravodlivé, čo je dobré a čo zlé, čo je užitočné a čo bezcenné, čo je cudné a čo vyzývavé, aby to prvé duša milovala a druhému sa vyhýbala. Lásku a nenávisť vlastní na to, aby tie prvé veci boli a tie druhé neboli.

22. Ale u ženy po piatich mužoch ten jeden nenastúpil. A miesto, kam on nevstúpi, ovládnu bludy. Keď totiž duša začne používať rozum, vedie ju rozum buď zdravý alebo pomýlený. Pomýlený ju však neriadi, ale zradí.

Tak aj táto žena po piatich zmysloch už len blúdila a blud ju hádzal zo strany na stranu, lebo podvod nebol jej zákonným manželom, ale cudzoložníkom. Preto jej Pán povedal: „*To si správne povedala, lebo si mala päť mužov.*“ Najskôr ťa viedlo päť telesných zmyslov. No keď si prišla do veku užívania rozumu, nestretla si múdrosť, ale narazila si na podvod. Preto ten, ktorého máš teraz, po tých piatich mužoch, nie je tvoj muž. A keď to nebol muž, musel to byť cudzoložník.

Zavolaj teda nie cudzoložníka, ale svojho muža, aby si ma vďaka rozumu dobre pochopila a nemyslela si o mne vďaka bludu niečo chybné. Veď tá žena bola ešte stále v omyle. Myslela si, že Pán jej hovorí o vode, hoci on rozprával o Duchu Svätom. A mylila sa práve preto, že nemala muža, ale cudzoložníka. Takže odprac cudzoložníka, ktorý ťa len kazí, a *chod', zavolaj svojho muža.* Zavolaj ho a príď k sebe, aby si mi porozumela.

344 porov. Jn 7,39

23. Žena mu hovorí: „*Pane, vidím, že si prorok.*“ Muž už bol na dohľad, ale ešte tam telkom nebol. Považovala Pána za proroka. Iste, bol aj prorokom, keď o sebe tvrdil, že *proroka si uctia všade okrem jeho vlasti.* Aj Mojžišovi bolo o ňom povedané, že *tebe podobného proroka im vzbudím spomedzi ich bratov.* Podobného pokiaľ ide o telesný vzhľad, nie však o jeho nesmiernu velebnosť. Presvedčame sa teda, že aj Pána Ježiša označovali za proroka. Preto sa tá žena už veľmi nemýlila, keď povedala: „*Vidím, že si prorok.*“

Už začala muža zháňať a cudzoložníka vyháňať. *Vidím, že si prorok.* Už začala hľadať odpovede na to, čo jej nedalo spávať. Samaritáni a Židia sa totiž sporili o to, že Židia sa klaňali Bohu v chráme, ktorý postavil Šalamún. No Samaritáni sa mu tam neklaňali, lebo bývali od neho ďaleko. A Židia sa chválili, že sú od nich lepší, lebo sa Bohu klaňajú v chráme.

Židia sa totiž so Samaritánmi nestýkajú, lebo tí by im povedali: „*Prečo sa vy ťahujete? Prečo sa nazdávate, že ste od nás lepší? Snáď preto, že vy máte chrám a my ho nemáme? Vari sa v chráme klaňali Bohu tí naši otcovia, ktorí mu boli milí? Neklaňali sa mu snáď na tom vrchu, kde sídlime my? My teda radšej prosíme Boha na tom istom vrchu, kde ho prosili naši otcovia.*“ Tak sa obe strany doťahovali a ani jedna netušila, o čo ide. Nemali totiž muža. Chceli len pretromfnúť soka, prvý chrámom, druhý vrchom.

24. O čom Pán poučí ženu, keď už je jej muž na dohľad? *Žena mu hovorí: „Pane, vidím, že si prorok. Naši otcovia sa klaňali na tomto vrchu, a vy tvrdíte, že v Jeruzaleme je miesto, kde sa treba klaňať.“* Ježiš jej povie: „*Žena, ver mi.*“

Príde totiž Cirkev, aby *prešla vierou od počiatku,* ako sa to hovorí v *Piesni piesní.* Príde, aby prešla a prechádzat vierou musí od jej začiatku. Právom teda, keď už má muža pri sebe, začuje: „*Žena, ver mi.*“ Už si získala schopnosť veriť, lebo už máš pri sebe svojho muža, lebo keď si ma nazvala prorokom, začala si používať rozum. *Žena, ver mi, lebo pochopíte iba vtedy, ak uveríte.*

Takže *žena, ver mi, že príde hodina, keď sa nebudete klaňať Otcovi ani na tomto vrchu, ani v Jeruzaleme. Vy sa klaniate tomu, čo nepoznáte, my sa klaniame tomu, čo poznáme, lebo spása je zo Židov. Ale príde hodina. Kedy? A už je tu. Aká hodina? Keď sa praví ctitelia budú klaňať Otcovi v Duchu a pravde.* Teda nie na tomto vrchu, ani v chráme, ale v Duchu a pravde. *Lebo aj Otec vyhladáva tých, čo sa mu takto klaňajú.*

Prečo Otec vyhľadáva tých, čo sa mu neklaňajú ani na vrchu, ani v chráme, ale v *Duchu a pravde? Lebo Boh je Duch.* Keby bol Boh hmotný, bolo by tre-

349 Lk 4,24 350 Dt 18,18 369 Pies 4,8 podľa LXX 373 Iz 7,9 podľa LXX

ba sa mu klaňať na vrchu, lebo vrch je hmotný. Bolo by treba sa mu klaňať v chráme, lebo aj chrám je hmotný. Ale Boh je Duch, a preto tí, čo sa mu klaňajú, musia sa mu klaňať v Duchu a pravde.

25. Stačilo vypočuť si toto a bolo to jasné. Chodievali sme von a boli sme poslaní dnu. Hovorieval si: „Keby som tak našiel nejaký osamelý vysoký vrch! Verím totiž, že Boh je tam hore, a preto ma zhora bude lepšie počuť.“ Ty si naozaj myslíš, že keď si na vrchu, Boh ťa vyslyší skôr, lebo tam k nemu voláš zblížša?

On síce býva na výsostiach, ale dozerá na to, čo je pokorné. Pán je blízko. Komu? Azda tým, čo sú vysoko? Nie. Tým, čo majú srdce skrúsené. Je to zvláštne. Býva na výsostiach, ale kloní sa k poníženým. Prizerá sa tomu, čo je pokorné, lebo to, čo je vysoké, rozozná aj zďaleka. Na pyšných teda hľadí len z dialky. Vôbec sa neblíži k tým, čo sa sami sebe zdajú veľkí.

Hladáš nejaký vrch? Zostúp a budeš ho mať. Chceš radšej vystupovať? No tak vystupuj, ale na to nemusíš hľadať vrch. On povedal, že *stupne sú v jeho srdci, v údolí žiaľu*. (Tak je to v žalme.) Údolie je miestom poníženosti.

Všetko teda konaj vo svojom vnútri. Ak hľadáš nejaké vysoké miesto, nejaké sväté miesto, ukáž sa Bohu v chráme svojho vnútra. Lebo *Boží chrám je svätý a ním ste vy*. Chceš sa modliť v chráme? Modli sa sám v sebe. Najskôr sa však staň Božím chrámom, lebo on vypočuje len toho, kto sa modlí v jeho chráme.

26. Príde teda hodina, a už je tu, keď sa praví ctitelia budú Otcovi klaňať v Duchu a pravde. My sa klaniame tomu, čo poznáme, vy sa klaniate tomu, čo nepoznáte, lebo spása je zo Židov. Tu veľmi vyzdvihol Židov. Ale to nevzťahuj na tých, čo boli odvrhnutí. Vzťahni to na tú stenu, ku ktorej sa pridala druhá, aby splynuli spojené uholným kameňom, ktorým je Kristus. Jedna stena ide od Židov, jedna od pohanov. Tieto steny si boli vzdialené, ale len pokým sa nestretli v jednom uhle.

Všetci cudzinci boli totiž len tuláci, čo opustili Božie zákony. V tomto zmysle sa tam hovorí, že *my sa klaniame tomu, čo poznáme*. Toto bolo síce povedané z hľadiska Židov, ale iste nie všetkých Židov, iste nie tých zavrnutých Židov. Išlo len o tých, z akých vzišli apoštoli, akými boli proroci, akými boli všetci tí svätí, čo *popredali všetok svoj majetok a sumu utríženú za svoje veci položili k nohám apoštolov*. Lebo Boh neodvrhol ten svoj ľud, ktorý predpoznal.

27. Keď tá žena začula toto, zasa niečo dodala. Už ho predtým nazvala prorokom. Videla však, že ten, s ktorým sa rozpráva, hovorí veci, ktoré presahujú

391 Ž 33,19 393 Ž 137,6 397 Ž 83,6-7 400 1 Kor 3,17 406 porov. Ef 2,14.20 414 Sk 4,34-35 414 porov. Rim 11,2

postavenie proroka. Pozrite, čo mu povedala potom. *Žena mu vraví: „Viem, že príde Mesiáš, zvaný Kristus. Keď príde on, odhalí nám všetko.“*

Čo tým chce povedať? Že teraz sa Židia vystatujú chrámom, my sa vystatujeme vrchom, ale keď príde on, vrchom pohrdne a chrám rozvráti. A nás naučí všetko tak, aby sme sa vedeli klaňať v Duchu a pravde. Vedela teda, kto ju môže poučiť. Len ešte nevedela, že ju už aj učí. Teraz však už bola pripravená dozvedieť sa to.

Mesiáš znamená Pomazaný. Pomazaný sa grécky povie *Christos* a hebrejsky *Messiah*. Veď aj púnsky sa pomaž povie *messe*, lebo hebrejský, púnsky a sýrsky jazyk sú príbuzné, a preto sú si podobné.

28. Takže žena mu vraví: „Viem, že príde Mesiáš zvaný Kristus. Keď príde on, zvestuje nám všetko.“ A Ježiš jej hovorí: „To som ja, čo sa s tebou rozprávam.“ Žena sa zorientovala vo viere a pod správnym vedením už môže zvíťaziť. Alebo o čom ešte mala hovoriť, keď si vypočula *to som ja, čo sa s tebou rozprávam*? Veď Pán tej, ktorej najskôr povedal len „*ver mi*“, sám odhalil, kým naozaj je.

29. Vtom prišli jeho učeníci a žasli, že sa zhovára so ženou. Žasli, že ten, ktorý prišiel hľadať, čo sa stratilo, už hľadal stratenú. Nepodozrievali ho teda zo zlého. Skôr žasli nad dobrom. Nik totiž nepovedal: „O čo ti ide?“ alebo „Prečo sa s ňou rozprávaš?“

30. Žena zanechala svoj krčah. Keď totiž začula *to som ja, čo sa s tebou zhováram*, a keď prijala do srdca Krista ako svojho Pána, nič jej už nebránilo nechať krčah tam a zvestovať pravdu. To je poučenie pre tých, čo chcú ohlasovať evanjelium. Krčah treba nechať pri studni.

Spomeňte si, čo som pred chvíľou povedal o tom krčahu. Išlo o nádobu, ktorou sa naberala voda. Grécky sa volá *hydria*, lebo voda sa po grécky povie *ὕδωρ*. U nás by sa taký krčah volal asi *vodár* a ona ho nechala tam. Už jej nebol na osoh, ale na prítáž, lebo teraz sa túžila napiť z inej vody. Odložila teda to, čo ju ťažilo, aby mohla ohlasovať Krista.

Rozbehla sa do mesta a vravela ľuďom, čo tam boli: „*Podte sa pozrieť na človeka, ktorý mi povedal všetko, čo som vykonala.*“ Takže krok za krokom, aby sa ľudia nerozčúlili, neodvrátili sa od nej a neobrátili sa proti nej. *Podte sa pozrieť na človeka, ktorý mi povedal všetko, čo som vykonala. Nebude to Kristus? Vyšli teda z mesta a prišli k nemu.*

31. Medzitým ho učeníci prosili a hovorili mu: „*Rabbi, jedz!*“ Odišli totiž na

434 Mt 18,11; Lk 19,10

v. 32 kúpiť potravu a práve sa vrátili. *On im povedal: „Ja mám jesť pokrm, o ktorom*
 v. 33 *neviete.“ Učeníci si hovorili medzi sebou: „Vari mu niekto priniesol jesť?“ Už nie*
 je čudné, že žena nerozumela, o akú vodu mu ide, keď tuto sú učeníci, ktorí
 nerozumejú, o aké jedlo mu ide. 455

Keď spoznal, o čom uvažujú, hneď sa ako učiteľ pustil do vzdelávania. Nie
 však okľukou ako pri tej, čo najprv potrebovala dostať muža. Im vraví otvore-
 ne: „*Mojím pokrmom je plniť vôľu toho, ktorý ma poslal.*“

Pri tamtej žene bolo zas jeho nápojom plniť vôľu toho, ktorý ho poslal. Pre-
 to jej povedal: „*Žiznim. Daj sa mi napiť.*“ Chcel v nej vzbudiť vieru, aby sa mo-
 hol napiť jej viery, čiže dostať ju do svojho tela. Jeho telom je Cirkev. Preto
 teda povedal, že jeho *pokrmom je plniť vôľu toho, ktorý ho poslal.* 460

v. 35 **32.** *Nehovoríte aj vy, že ešte štyri mesiace a príde žatva?* Veľmi mu išlo o to-
 to dielo, preto začal pripravovať robotníkov na vyslanie. Vy rátate so žatvou
 o štyri mesiace. Ja vám tu ukazujem inú žatvu, ktorá už je biela, teda zrelá.
Vravím vám: Hľa, zodvihnite svoje oči a zbadáte, že lány sú už biele na žatvu! Musí
 tam teda vyslať žencov. 465

v. 37 *Lebo pravdivé je slovo, že ak jeden žne a druhý seje, má sa spolu s tým, ktorý žne,*
 v. 36 *radovať aj ten, čo seje. Aj ja som vás poslal zožať to, čo ste nevypestovali. Iní vypes-*
 v. 38 *tovali a vy ste nadviazali na ich prácu. Akože? Neposlal rozsieváčov, ale žencov?*
 Kam poslal žencov? Tam, kde iní vypestovali. Ale čo je vypestované, určite
 bolo aj zasiate. A čo bolo raz zasiate, potrebuje po vyrastení a dozretí už len
 kosák a cep. 470

Kam teda majú byť poslaní títo ženci? Tam, kde ohlasovali proroci, lebo
 oni boli rozsieváčmi. Keby oni neboli rozsieváčmi, odkiaľ by táto žena vedela,
 že príde Mesiáš? Žena teda bola zrelý plod. Celá úroda už bola biela a žiadala
 si kosák. A na to som poslal vás. 475

Kam? Zožať, čo ste nezasieli. Zasieli iní a vy ste nadviazali na ich prácu.
 Kto to vypestoval? Abrahám, Izák a Jakub. Čítajte o ich činoch. Všetky ich činy
 sú prorocťvom o Kristovi. Preto oni sú rozsieváčmi. A koľko si toho vytrpeli
 Mojžiš, ostatní patriarchovia a všetci proroci, keď siali v takých mrazoch? 480

Takže Judea už bola pripravená na žatvu. Niečo tam už bolo skutočne zrelé
 ako zbožie, keď toľké tisíce ľudí *prinášali k nohám apoštolov zisk, ktorý utržili*
za svoj majetok. Tam teda zhodili zo svojich pliec bremená tohto sveta, aby
 mohli nasledovať Krista Pána. Tí boli naozaj zrelí na žatvu. 485

A na čo úroda slúžila potom? Oddelilo sa z nej zopár zrn, ktoré boli rozo-
 siate po zemskom okruhu, aby z nich vyrastala ďalšia úroda. Tá však má byť
 zožatá až na konci sveta. To je tá žatva, o ktorej sa hovorí, že *tí, čo sejú v slzách,*

490 *s jasotom budú žať.* Do tejto žatvy už nebudú poslaní apoštoli, ale anjeli. Pove-
 dal totiž, že *žencami sú anjeli.*

Táto úroda však vyrastá medzi kúkoľom, a preto ju na konci čaká ešte čis-
 tenie. No tá prvá úroda, do ktorej boli poslaní učeníci a ktorú vypestovali pro-
 roci, už bola zrelá. Bratia, ale všimnite si, čo sa napriek tomu hovorí: „*Spolu*
 495 *s tým, čo žne, sa má radovať aj ten, čo seje.*“ Každý vykonal svoj diel práce v rôz-
 nom čase, ale radosť si užijú spoločne, lebo odmenu večného života budú pri-
 jímať naraz.

33. *Mnohí Samaritáni z toho mesta uverili v neho kvôli slovu ženy, ktorá vyda-*
la svedectvo: „Povedal mi všetko, čo som vykonala.“ Keď Samaritáni prišli k nemu,
 v. 39 *prosili ho, aby u nich zostal. I zostal tam dva dni. A omnoho viac ich uverilo vda-*
 v. 40 *ka jeho slovu. A žene vraveli: „Už neveríme len pre tvoje slová. My sami sme si ho*
 v. 41 *vypočuli a vieme, že toto je naozaj Spasiteľ sveta.“* v. 42

Aj tomuto sa treba chvíľku venovať, lebo tým čítanie končí. Najprv ho zves-
 tovala žena a Samaritáni uverili svedectvu ženy. *I prosili ho, aby u nich zostal.*
 500 *A keď tam zostal ešte dva dni, uverilo ich viac. Keď teda už verili, povedali že-*
 ne: „*Už neveríme iba pre tvoje slová. My sami sme sa presvedčili a vieme, že toto je*
 505 *naozaj Spasiteľ sveta.*“

Najskôr vďaka rečiam, potom vďaka osobe. Tak to prebieha aj dnes u tých,
 čo sú zatiaľ mimo, čo ešte nie sú kresťanmi. Krista im zvestujú ich kresťan-
 skí priatelia. Vďaka zvestovaniu akoby tamtej ženy, čiže Cirkvi, prichádzajú
 510 ku Kristovi, lebo uveria ich rečiam. No až keď u nich zostane dva dni, čiže keď
 im dá dve prikázania lásky, vtedy ich oveľa viac a oveľa hlbšie uverí, že on je
 naozaj Spasiteľ sveta.